

مقایسه انتقال ازت از سطح استفاده های مختلف زمین به اکوسیستم های آبی

ناصح قادری کارشناس ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی کردستان* سندج: کد پستی ۳۶۳۱۱-۶۶۱۶۹

ص- پ ۷۱۴

عبدالمحمد غفوری عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات حفاظت خاک و آبخیزداری - تهران

* تلفن ۰۱-۶۶۶۰۷۲۰ (۰۸۷۱)، شماره ۶۶۲۳۳۵۳، پست الکترونیکی E-Mail: naseh۱۳۴۸@hotmail.com

چکیده:

برقراری نسبت مشخصی از ازت و فسفر برای تولید غذا در اکوسیستم های آبی ضروری و به هم خوردن این نسبت باعث بروز ناهنجاری می گردد. دریاچه زریوار یک ذخیره گاه اکولوژیک با ارزش است. تحقیق در حوضه دریاچه با کاربری اصلی جنگل، مرتع، زراعت و شهر با هدف تعیین میزان انتقال ازت کل از سطح استفاده های اراضی انجام شد. ابتدا نقشه نوع استفاده از زمین تهیه شد. سپس ضریب رواناب کاربری ها تعیین گردید و از سطح هر تیپ استفاده از اراضی نمونه های رواناب در حین بارندگی برداشت شدند. آنالیز آزمایشگاهی نمونه های رواناب سطح هر کاربری برای اندازه گیری ازت کل در چند تکرار انجام شد. مقایسه کاربریها از نظر تولید ازت و انتقال آن به دریاچه زریوار با استفاده از تجربه واریانس انجام و کاربریها بر حسب میزان تولید ازت درجه بندی شدند. تحلیل نتایج نشان می دهد در تولید ازت کل، بین کاربریها تفاوت معنی دار است و کاربری زراعت بیشترین ازت تولید می کند.

واژه های کلیدی: کاربری زمین، رواناب، بار آلودگی، ازت کل

۱- مقدمه

سهم منابع غیر نقطه ای یا پخشیده در آلودگی آب ها بیش از منابع آلودگی متمرکز است و تلاش های زیادی که در جهان به منظور شناسایی، تعیین بار سالیانه، کنترل آلودگی منابع آلاینده متمرکز (نقطه ای) و جلوگیری از ورود آنها به منابع آبی به کار گرفته شده است، نتوانست در کیفیت آب های سطحی جهان، از جمله آب رودخانه ها و دریاچه ها ارتقای چشمگیری ایجاد کند. لذا مسن شدن یا پیری زودرس (Eutrophication) و توالی همچنان حیات منابع آبی را تهدید می کند. نتایج مستخرجه از گزارشات نشان می دهد، بار آلودگی این منابع که در سطح زمین پخشیده هستند دارای اثراتی معادل سه برابر اثرات منابع آلودگی شناخته شده است. در کشورهایی از جهان که منابع آلاینده پخشیده اهمیت دارد، نوع و سهم منابع آلاینده ی غیر نقطه ای مشخص شده و اقدامات مختلفی برای مدیریت و مقابله با آن بکار گرفته شده